

Guia per al desenvolupament de projectes locals per impulsar la corresponsabilitat dels homes vers les cures

Aquesta obra es publica sota una llicència de Creative Commons
Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 3.0

© DGCOTET

© Generalitat de Catalunya

Direcció General de Cures Organització del Temps i Equitat en els Treballs
Departament d'Igualtat i Feminismes.

Carrer del Foc, 57

08038 Barcelona

Imatge de portada Collage Canva

Primera edició: 2024

Índex

1 Presentació	5
2 De les masculinitats i paternitats d'abans a les masculinitats cuidadores d'avui: conceptes preliminars i elements clau	5
2.1 Punt de partida: Dificultats de conciliació i les dones encara com a cuidadores principals	5
2.2 Punt de partida: Canvis que obren possibilitats per incrementar les paternitats corresponsables	6
2.3 Punt d'arribada: Els beneficis de les paternitats corresponsables	7
3 Com podem impulsar la corresponsabilitat dels homes vers les cures des dels ens locals? Exemples de bones pràctiques i de possibles projectes	9
3.1 Àmbit: Educació	10
3.1.1 La setmana de les cures a l'escola	10
3.1.2 Homes-AFA: Programa de formació per a la corresponsabilitat dels homes vers les cures a través de les AFA	11
3.1.3 Formació i sensibilització per a la corresponsabilitat dels homes en les cures	13
3.1.4 Sensibilització i formació a pares d'infants i joves de secundària en corresponsabilitat en les cures per avançar en la prevenció de les violències sexuals i digitals masclistes	15
3.1.5 Projecte RESET	17
3.2 Àmbit: Sanitat	18
3.2.1 GRUSE Homes	18
3.2.2 Formació en intervencions grupals als CAPs dirigides a homes que seran pares	19
3.2.3 Projecte Fathers Rock (<i>Fathers' engagement in the Role Of Care Keeping mothers and children safe</i>)	21
3.3 Àmbit: Esports	23
3.3.1 Sensibilització i formació a pares, entrenadors d'infants i joves i a la nova figura de delegat o delegada de protecció de la infància a l'àmbit esportiu	23
3.4 Àmbit: Cultura	25
3.4.1 Teatre de la masculinitat	25
3.4.2 Cinefòrums	26
3.5 Àmbit: Social i comunitari	28
3.5.1 Tallers amb homes en situació de desocupació	28

3.5.2 La setmana de les cures al meu poble o barri	29
3.5.3 Compartim la paternitat	31
3.6 Àmbit: Comunicació i campanyes	32
3.6.1 Comunicació i campanyes	32
3.7 Resum/esquema dels projectes presentats	38
4 Entitats i xarxes de referència	40
5 Guies i recursos d'interès	42
6 Bibliografia	48

1 Presentació

Aquesta guia neix de la voluntat d'acompanyar la xarxa d'ens locals que participen al programa Temps x Cures impulsat per la Direcció General de Cures, Organització del Temps i Equitat en els Treballs (DGCOTET) del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya. És especialment útil per comprendre la necessitat i l'oportunitat que representa que els homes es facin responsables de les cures i poder gaudir de vivències i aprenentatges vinculades a elles i, sobretot, serveix per al desenvolupament de projectes dirigits a fomentar la corresponsabilitat dels homes vers les cures en la proximitat. Endemés, la darrera resolució del programa Temps x Cures emplaça als ens locals a destinar un mínim d'un 3% de pressupost atorgat a la formació i sensibilització dels homes vers les cures i compta amb el finançament del Pla Corresponsables del Ministeri d'Igualtat.

La guia presenta, en primer lloc, un apartat amb conceptes generals clau sobre el que són les masculinitats antimasclistes, igualitàries i inclusives, així com la seva relació amb la corresponsabilitat dels homes vers les cures. Al segon apartat es presenten una sèrie de projectes que es podrien desenvolupar als ens locals, dividits per àmbits: educació, sanitat, cultura, social i comunitari i comunicació i campanyes. El tercer apartat conté una llista d'entitats i xarxes de referència que treballen el tema de les noves masculinitats i les cures i, per tant, amb les quals es pot contactar per a possibles col·laboracions i encàrrecs. Per acabar, aquest document finalitza amb un quart apartat amb una llista de guies i recursos d'interès que poden servir com a material per a les formacions a realitzar o com a consulta.

Volem destacar i aclarir que el treball amb masculinitats, com succeeix amb altres temàtiques vinculades amb la igualtat i els feminismes, requereix una perspectiva integral i transversal. No volem transmetre que cadascun dels projectes presentats actuen de manera separada, sinó que han de formar part d'un marc més ampli d'abordatge de la igualtat de gènere, així com de les masculinitats antimasclistes, igualitàries i inclusives i de l'organització de les cures. Esperem que aquesta guia us sigui de gran utilitat.

2 De les masculinitats i paternitats d'abans a les masculinitats cuidadores d'avui: conceptes preliminars i elements clau

2.1 Punt de partida: Dificultats de conciliació i les dones encara com a cuidadores principals

Els treballs de la llar i les cures continuen invisibilitzats, familiaritzats i feminitzats, i més en una societat com la catalana, amb un règim de benestar mediterrani, caracteritzat per un grau de desfamiliarització baix i amb un model tradicional marcat d'home guanyador de pa i dona mestressa de casa (Lewis, 1992). Això comporta més dificultats de conciliació que en altres països del nostre entorn. La darrera enquesta del CEO (2024) constata que un 40% de

catalanes i catalans no concilien com voldrien. El darrer Eurobaròmetre sobre conciliació mostra que en el context espanyol la satisfacció amb la conciliació és de les més baixes a nivell europeu (European Commission, 2018). Aquesta insatisfacció afecta especialment les dones. Segons dades del dossier estadístic Les dones a Catalunya 2022, de l'Observatori per a la Igualtat de Gènere, en dies laborables les dones dediquen una mitjana de gairebé 2 hores a activitats domèstiques i els homes 1 hora, la meitat.

L'Enquesta de salut de Catalunya de 2022 recull el fet que les dones manifesten més que els homes ser les persones cuidadores principals a la llar, tant de les persones discapacitades (30% davant del 23,2%) i de les persones majors (11,5% davant del 7,4%) com, especialment, dels nens i nenes i dels i les adolescents sense discapacitats (21% davant del 3,4%). Són les dones de classe social més baixa les que més assumeixen aquest rol de cuidadores principals (el 25,7% de les dones de classe social III –treballadores manuals– són les cuidadores principals dels nens i nenes sense discapacitats, davant d'un 9,8% de les de classe I –directores, gerents i professionals universitàries–, i el 31,5% de les dones de classe social III són les cuidadores principals de persones amb discapacitats, davant d'un 19,3% de les de classe social I).

2.2 Punt de partida: Canvis que obren possibilitats per incrementar les paternitats corresponsables

En les últimes dècades s'han produït canvis importants en la configuració de les famílies, caracteritzats per l'increment de la participació laboral de les dones i de la diversitat familiar. Les llars de doble ingrés s'han anat ampliant i els homes s'han implicat més en les cures. A més, han proliferat noves formes familiars que s'allunyen del model tradicional de pare, mare i descendència, amb un increment de les llars monoparentals, homoparentals, reconstituïdes o poliamoroses que suposen un repte per a l'organització social de les cures. També s'han produït transformacions en les relacions de gènere que han impulsat canvis en els conceptes tradicionals de paternitat i maternitat i que han motivat una paternitat més conscient i responsable.

A la vegada, en els darrers anys s'han produït importants canvis de polítiques públiques i mesures a les empreses que afavoreixen la corresponsabilitat. Entre d'altres, han incrementat els serveis de suport a la criança i educació dels fills i filles i, especialment els permisos parentals per als pares que ara també poden gaudir de permisos retribuïts de 16 setmanes per la criança de les seves criatures a jornada completa, o a jornada parcial amb ampliació de la seva durada.

Encara que hi hagi persistència de les desigualtats de gènere, la corresponsabilització dels homes en la cura dels nens i nenes i dels i les adolescents és una tendència positiva i creixent que s'identifica als estudis demoscòpics. Així, l'Enquesta de salut de Catalunya mostra un augment, entre el 2017 i el 2022, d'homes i dones que manifesten compartir la cura dels

menors (sense discapacitats), que passa d'un 45% a un 55,1% en el cas de les dones i del 50% al 65,4% en el cas dels homes.

Més enllà de les dades i les polítiques incentivadores, molts homes es troben en un procés de transformació que deriva en l'exercici d'una paternitat corresponsable. Aquest tipus de paternitat implica no només el fet d'assumir tasques i una mera participació en la criança, sinó una revisió de la seva identitat masculina i una assumpció de la cultura de la cura que premii aquesta identitat. Es tracta de reflexionar sobre com influeix el model de masculinitat tradicional o els models de paternitat viscuts en el context de cada persona i caminar cap a paternitats conscients i responsables. Alguns elements que han de tenir les paternitats corresponsables són (Ajuntament de Barcelona i Institut català de la Salut, 2016):

- Presència emocional i qualitat del temps compartit amb l'infant, basada en la proximitat afectiva i l'escolta activa.
- Participació activa en la cura diària, mostrant confiança i gaudi en l'experiència de vinculació.
- Corresponsabilitat en les tasques domèstiques i de cura, reconeixent la importància de tots els aspectes de la criança.
- Manteniment d'una relació de proximitat i disponibilitat afectiva per promoure un vincle segur.
- Disponibilitat emocional i comunicació assertiva, lliure de violència, per desenvolupar relacions saludables.
- Foment de la criança respectuosa, sent un bon exemple a seguir.
- Paternitat com a projecte compartit, construït amb la parella i l'entorn, integrant la cura com a part de la seva identitat.

2.3 Punt d'arribada: Els beneficis de les paternitats corresponsables

Assumir una paternitat corresponsable beneficia als homes, però també a les seves criatures, les seves famílies, la igualtat de gènere i la societat en general. Partim de que és un imperatiu si volem avançar cap a una societat igualitària i centrada en les cures, però també és necessari assenyalar el que guanyen els homes que assumeixen les cures com una forma no només de motivar el canvi cap a unes paternitats corresponsables sinó també com a via per revaloritzar i reconèixer les cures. El treball de cures no pot ser vist només com una tasca feixuga i com una càrrega. Fer-ho així ho vincula al seu menyspreu, que alhora té a veure amb la seva feminització. Cal assumir que les cures són part de la vida, prou gratificants i comporten també guanys per als homes.

A més, l'aprenentatge i el compromís dels homes en les tasques de cures (domèstiques i de cura de persones dependents i criatures) repercuteix en el seu benestar emocional i físic. En el cas dels homes responsables en la cura dels seus infants, un estudi de la Universitat d'Emory (EUA) fet a 31 pares d'infants d'1 a 2 anys de l'entorn de la pròpia universitat afirma que els pares passen per una sèrie de canvis hormonals en ser-ho, augmentant el nivell d'oxitocina i comportant un creixement de l'activitat cerebral en zones associades a l'empatia i la cura dels infants, que també es veuen incrementats amb la interactuació (Li, Chen, Mascaro, Haroon i Rilling, 2017). La relació infant-pare és bidireccional, ja que a la vegada que el pare es vincula emocionalment amb el desenvolupament de la seva criatura aquesta també ho fa, desenvolupant així un vincle més fort amb la seva figura paterna.

El fet que els homes es facin càrrec de la cura de les criatures també té beneficis per a les seves filles i fills. L'associació de la seva figura paterna amb uns valors de cures i compromís en la igualtat a la llar serà beneficiós a la llarga, ja que tendiran a reproduir aquests rols. Aquesta transmissió intergeneracional d'una figura referent amb valors en la cultura de la cura anirà en pro d'un major benestar a la llar, un rendiment escoltar positiu i el desenvolupament de l'empatia i la responsabilitat social. Tal i com indica l'estudi de l'Imperial College de Londres, els infants que interactuen amb els progenitors masculins en els tres primers mesos de vida tenen un millor desenvolupament cognitiu, almenys fins els dos anys d'edat (Sethna, et al., 2017).

D'altra banda, una major implicació dels homes en les tasques de cures millora les habilitats en l'autonomia personal i enriquiment personal i la cura d'un mateix, a més a més de promoure nous models familiars més sostenibles (Consultoria de Género de la Fundación EDE, 2010).

En un context de família biparental heterosexual, el fet que els homes adoptin una cultura de la cura permet que les dones tinguin més accés al mercat laboral formal, augmentant els ingressos de la llar en el seu conjunt, així com la possibilitat de realització i promoció professional de les dones.

També cal tenir en compte que les parelles heterosexuals que es reparteixen les tasques domèstiques i de cures de manera equitativa mostren un molt alt grau de satisfacció amb les seves relacions de parella, fent èmfasi els estudis en la felicitat, l'empatia i el plaer que senten en aquestes relacions (Barker, Garg, Heilman, van der Gaag, i Mehaffey, 2021).

La implicació dels homes amb les tasques domèstiques i de cures suposa un model cap a relacions de gènere més igualitàries. Però, més enllà de la seva implicació major o menor, el benefici d'incorporar les cures dins dels seus propis valors trenca frontalment amb els mandats i estereotips de gènere que la societat ha assignat als homes i permet la construcció de models alternatius a la masculinitat hegemònica tradicional. Donar espais a l'emocionalitat, els afectes, la comunicació activa i propiciar relacions personals respectuoses són també alguns dels beneficis de la implicació en les cures.

L'estudi "State of the world's fathers" de 2021 apunta a que quan els homes assumeixen tasques de cura de forma més equitativa, els beneficis són evidents a nivell individual, familiar i

social, també respecte les violències. A escala individual, els homes que cuiden tendeixen a tindre més cura de sí mateixos i a realitzar menys conductes de risc. A escala familiar, es redueix la transmissió intergeneracional de la violència, a més a més de promoure actituds equitatives respecte al gènere a les filles i fills. A escala social, es promouen les relacions més equitatives i disminueix la violència masclista (Barker, Garg, Heilman, van der Gaag i Mehaffey, 2021).

Per tant, la corresponsabilitat entre dones i homes vers les tasques de cura i de la llar comporta molts beneficis per a tothom. Si bé la cultura de la cura no és l'única solució a les desigualtats de gènere presents a la nostra societat, està clar que n'esdevé una peça clau.

3 Com podem impulsar la corresponsabilitat dels homes vers les cures dels ens locals? Exemples de bones pràctiques i de possibles projectes

En aquest apartat es presenten bones pràctiques i idees de possibles projectes que es podrien desenvolupar des dels ens locals per fomentar la corresponsabilitat dels homes vers les cures. S'han identificat diversos projectes desenvolupats a l'àmbit estatal i català per tal que puguin servir de referència al moment de dissenyar projectes locals sobre masculinitats cuidadores. També es proposen idees de projectes encara no desenvolupats i que sorgeixen arrel del coneixement de les autores d'aquesta guia sobre corresponsabilitat dels homes vers les cures i de la seva participació a espais i trobades on s'han compartit reptes, propostes i reflexions entorn a la organització del temps i de les cures.

Els projectes que presentem fomenten la corresponsabilitat dels homes vers les cures a partir de diversos tipus d'actuació, com ara formació, sensibilització, comunicació, campanyes o grups de suport i es dirigeixen a diversos col·lectius, com pares, infants i adolescents, professionals de diversos àmbits o societat en general. Amb la línia de corresponsabilitat dels homes del programa Temps x Cures es poden finançar formacions i accions de sensibilització, incloent campanyes. Per tant, si en el marc del programa es volguessin desenvolupar projectes com els que presentem en aquesta guia que no encaixin amb la finalitat de formar o sensibilitzar sobre la corresponsabilitat dels homes vers les cures, s'haurien d'adaptar.

Es mostren, a continuació, una sèrie de fitxes, una per projecte, dividides per àmbits d'actuació: educació, sanitat, esports, cultura, social i comunitari i comunicació i campanyes. Al final d'aquest apartat es presenta un quadre resum dels projectes mostrats. Val a dir que aquests àmbits no són estancs i que alguns projectes intervenen en diversos d'ells. En el cas de l'àmbit de comunicació i campanyes, aquestes poden anar dirigides a un públic molt divers, entre els quals està el sector empresarial, social o la ciutadania en general.

3.1 Àmbit: Educació

3.1.1 La setmana de les cures a l'escola

Tipus

Idea de projecte hipotètic

Àmbit, espai

Educació. Escoles d'infantil, primària i secundària

Breu descripció

Es tractaria de que durant una setmana l'alumnat d'infantil, primària i secundària tingués un contacte directe amb les cures a partir d'activitats organitzades des dels centres educatius.

Objectius

- ✍ Sensibilitzar als infants i adolescents sobre la importància d'assumir les cures i el que impliquen a nivell de treball i de beneficis, mostrant com contribueixen les cures a la sostenibilitat de la vida.
- ✍ Sensibilitzar a l'alumnat sobre l'actual organització social de les cures, motivant canvis que permetin dirigir-nos cap a una democratització de les cures i cap a una societat més igualitària i que posi la vida al centre.
- ✍ Motivar la corresponsabilitat dels infants i adolescents en les cures.

Persones destinatàries

Alumnat de les escoles d'infantil, primària i secundària

Contingut i actuacions

- ✍ Xerrades de sensibilització durant la setmana de les cures dirigides a l'alumnat, així com testimonis diversos de persones treballadores de cures per generar vocacions també entre els nens i nois vers les cures.
- ✍ Realització per part de l'alumnat d'un treball sobre com s'organitzen les cures i els temps a la seva llar, el que pot incloure una part de matemàtiques adaptades a cada curs, com ara càlcul de totals, de percentatges i proporcions, d'increments, gràfics, etc. Es podria utilitzar la plantilla de [Criar.cat](#).
- ✍ Activitats de cures realitzades pels infants, com poden ser: realització d'activitats de cures a la seva llar (directes e indirectes –domèstiques), establint unes tasques i lliandar d'hores concretes; realització d'activitats de cures a nivell comunitari prèvia definició de

tasques i lliandar d'hores (cuidar a alguna veïna o veí, fer tasques de cura com a voluntari o voluntària en alguna entitat del barri, cuidar a gent gran en una residència o centre de dia, etc.).

- ✍ Activitat de tancament on els infants i joves mostraran què han après: com han viscut l'assumpció de les cures, com s'organitzen les cures i quines desigualtats es produeixen, com s'haurien d'organitzar i què podrien fer per generar canvis.

Agents clau

- ✍ Professorat i direccions de centre
- ✍ Famílies, AFA
- ✍ Entitats socials del barri
- ✍ Entitats públiques del barri/poble (centres de dia, residències, centres de serveis socials, ludoteques, etc.)

Comentaris

Aquesta idea està inspirada en una proposta del sindicat de mares que va ser compartida a l'Intercanvi internacional sobre Dret a la Cura organitzat per la Xarxa pel Dret a la Cura al desembre de 2023. La proposta estava dirigida a que els homes es dediquessin una setmana a cuidar de forma exclusiva, com a eina de sensibilització.

Entitats de referència

- ✍ [Conexus](#)
- ✍ [Entre Homes](#)
- ✍ [El Taller](#)
- ✍ [Equimundo](#)

3.1.2 Homes-AFA: Programa de formació per a la corresponsabilitat dels homes vers les cures a través de les AFA

Tipus

Projecte desenvolupat per la DGCOTET en el marc del programa Temps x Cures

Calendari

En execució. Setembre 2023 – Juny 2024

Àmbit, espai

Educació. Escoles bressol, escoles d'infantil i primària

Breu descripció

El projecte “Homes-AFA: Programa de formació per a la corresponsabilitat dels homes vers les cures a través de les AFA” proposa treballar la corresponsabilitat dels homes en les cures i l'educació dels seus fills i filles a partir d'una intervenció transversal i formativa amb els homes de la comunitat educativa de la diversitat de territoris de Catalunya a través, fonamentalment, de les Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya (aFFaC).

Objectiu general

Formar en masculinitats igualitàries a homes de la comunitat educativa i corresponsabilitzar als homes em la tasca de cures dels seus fills/es des d'una perspectiva interseccional per avançar cap a una criança i paternitat igualitària a Catalunya i generar capacitats. Dirigit, sobretot, a infantil i primària.

Objectius específics

- ✍ Reflexionar amb els homes sobre la seva masculinitat, els usos del temps i la importància de la seva implicació en les tasques de cures dels seus fills i filles.
- ✍ Formar i oferir espais i eines als homes per dialogar entre ells i implicar-se en les cures dels seus fills i filles.
- ✍ Implicar als homes professionals de l'educació i contribuir a canviar la cultura de gènere dels centres educatius públics de Catalunya a partir del treball per unes masculinitats i paternitats igualitàries.

Persones destinatàries

- ✍ Pares d'alumnat de les escoles bressol, d'infantil i primària
- ✍ Pares d'infants amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE)
- ✍ Comunitat educativa

Contingut i actuacions

- ✍ Papacita't per bressol. Tallers sobre cures i paternitats compartides dirigits a pares amb infants a escoles bressol.
- ✍ Paternitats criança amb NESE. Tallers de formació a homes amb fills o filles amb necessitats específiques de suport educatiu i grups de suport.

- ✍ Escola d'Homes Formadors. Dirigida a professionals de l'educació, tècnics de l'Administració municipal i autonòmica, treballadors d'entitats socials i professionals d'altres àmbits.
- ✍ Papacitats. Projectes pilots integrals de masculinitats igualitàries a centres públics de segon cicle d'infantil, primària i secundària. Inclouen: formació a professionals de l'educació dels centres educatius, formació als pares i creació de grups de suport.

Agents clau

- ✍ Professorat i direccions de centre
- ✍ Famílies, AFA

Enllaç

<https://affac.cat/affac/homes-afa/?portfolioCats=104>

Entitats de referència

- ✍ Direcció General de Cures, Organització del Temps i Equitat en els Treballs (Departament d'Igualtat i Feminismes)
- ✍ Diverses entitats contractades per L'aFFaC per fer les formacions: [Conexus](#), [Entre Homes](#), [Dones amb Empenta](#), [Crèixer Junts](#), [Atzavara Arrels](#)

3.1.3 Formació i sensibilització per a la corresponsabilitat dels homes en les cures

Tipus

Projecte desenvolupat per la DGCOTET en el marc del projecte Temps x Cures.

Àmbit, espai

Lleure, educació, grups de pares, grups de prepart o de postpart, espais familiars, grups de criança, entre d'altres.

Breu descripció i introducció

La DGCOTET disposa de materials en forma de guies i vídeos per sensibilitzar i formar a pares o a professionals que treballen amb infants de diferents edats que poden ser utilitzats en diferents àmbits: lleure, educació, grups de pares, grups de prepart o de postpart, espais familiars, grups de criança, etc.

Objectius

Sensibilitzar i formar a homes i a professionals que treballen amb infants per impulsar la corresponsabilitat vers les cures.

Persones destinatàries

- Pares d'infants de diferents franges d'edat i en diversos àmbits
- Professionals del lleure i les cures que treballen amb infants

Contingut i actuacions

Les guies i vídeos de les que es disposa són:

Guia de suport per a la formació i sensibilització dirigida a homes i adolescents sobre masculinitats

Realitzada per Conexus, aquest document ofereix suport teòric i pràctic per desenvolupar sessions de formació i sensibilització al voltant de cinc eixos proposats: Masculinitats, Cures i corresponsabilitat, Autocura, Paternitat i Canvi de les masculinitats. Cada eix es realitza en una sessió d'unes 2 hores. Inclou un material teòric de suport amb els conceptes a abordar, un quadern d'exercicis; i una presentació amb els elements clau de la part teòrica de cada mòdul, els exercicis, les preguntes de debat, els enllaços d'interès, i altres qüestions per desenvolupar les sessions.

Curs de formació en corresponsabilitat

Material realitzat per L'Etnogràfica, aquest document és una guia per formar als homes sobre cures a infants de diverses franges d'edat: 0-3 anys, 4-8 anys i adolescents. També conté un apartat sobre criança d'infants amb necessitats especials. La formació plantejada és de 5 sessions i per cada sessió es detallen les activitats a realitzar, les preguntes de debat i els conceptes clau, així com materials de consulta. Es tracta d'una formació instrumental, on es desenvolupen qüestions vinculades a la criança com l'alimentació, el son, el joc, el vincle, els límits, els conflictes, la comunicació, les pantalles i l'organització del temps i de les cures, entre d'altres.

Vídeos

Material realitzat per Associació Cooptècniques. Es disposa de 9 vídeos tutorial de 4 a 6 minuts cadascun i dividits per trams d'edat amb propostes sobre com introduir la perspectiva de gènere interseccional, incloent la corresponsabilitat vers les cures, en activitats de cura i lleure, en el marc de serveis com ara casals, ludoteques, acollides o cangurs en equipaments.

Agents clau

A determinar segons l'àmbit

Comentaris

Els ens locals podrien realitzar o contractar processos de sensibilització i formació dirigits a pares o a professionals que treballen en l'àmbit del lleure i les cures fent servir aquests materials.

Enllaços

Podeu consultar la *Guia de suport per a formacions dirigides a homes per al foment de la corresponsabilitat, les cures i les masculinitats antimasclistes i igualitàries* i el *Curs de formació en corresponsabilitat* que trobareu al següent enllaç: <https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/cures-temps-i-treballs/publicacions/>.

Entitats de referència

 DGCOTET. Departament d'igualtat i Feminismes

 [L'Etnogràfica](#)

 Associació [Cooptècniques](#)

 [Conexus](#)

3.1.4 Sensibilització i formació a pares d'infants i joves de secundària en corresponsabilitat en les cures per avançar en la prevenció de les violències sexuals i digitals masclistes

Tipus

Projecte que es desenvoluparà durant el 2024 per la DGCOTET en el marc del projecte Temps x Cures.

Àmbit, espai

Educació. Escoles i instituts de secundària

Breu descripció

Es tractaria de fer sensibilització i formació a pares d'infants i joves de secundària amb els objectius i continguts que després es detallen i que es canalitzarà a través de les associacions de famílies d'alumnes de secundària.

Objectius

Realitzar un procés de sensibilització i formació preferentment a pares d'infants i joves de secundària per tal de fomentar la seva corresponsabilitat vers les cures i oferir-los eines per

cuidar als seus fills i filles en el context d'una societat digital i de la immediatesa que està generant riscos en relació a les violències sexuals i digitals masclistes.

Persones destinatàries

Pares d'alumnat de secundària

Contingut i actuacions

Els elements que ha d'abordar el procés de sensibilització són:

- La corresponsabilitat dels homes vers les cures: l'enfocament estarà dirigit a mostrar els avantatges de cuidar per part dels homes.
- Com cuidem als nostres fills i filles en un context digital: pantalles, addiccions, violències digitals masclistes i contingut sexual, posant l'enfocament en els drets sexuals i reproductius des d'una mirada feminista.
- Com eduquem als nostres fills i filles en la cultura de la cura com a eina de prevenció de les violències masclistes: masculinitats antimasclistes i cuidadores com a referents i com a element de prevenció.
- Com ens organitzem com a pares per treballar en la corresponsabilitat vers les cures i en unes masculinitats antimasclistes.
- La cultura de la cura com a element de prevenció de la violència sexual: com es relacionen els joves i què els hi pot aportar la cultura de la cura per establir relacions d'igualtat i no masclistes. Aquest contingut anirà adreçat a l'alumnat.

Agents clau

- Professorat i direccions de centre
- Famílies, AFA

Comentaris

Aquesta idea parteix de la necessitat de fer front a les violències sexuals des de la perspectiva de les cures i amb la intenció d'atraure als homes per a que siguin corresponsables. A més, la cultura de la cura és, com s'ha mencionat, preventora de la violència masclista i és necessari impulsar-la en aquest marc de violència sexual. Els ens locals podrien replicar aquest projecte o fer-ne de similars als seus respectius territoris.

Entitats de referència

- [FAPAES](#)
- [Candela](#)

[✎ Conexus](#)

[✎ Entre Homes](#)

[✎ Equimundo](#)

3.1.5 Projecte RESET

Tipus

Projecte desenvolupat per l'Associació d'Homes Igualitaris al novembre de 2022.

Àmbit

Educació, lleure i àmbit social.

Breu descripció

Projecte de formació dirigit a professionals que treballen amb joves (15-25 anys). S'atorguen recursos, estratègies i dinàmiques a les professionals per tal que puguin aplicar-les a la seva feina amb joves.

Objectiu

Capacitar mitjançant teoria i recursos pràctics a persones professionals (docents, educadores, tècniques, informadores juvenils, etc.) que vulguin intervenir i ajudar als joves a un desenvolupament d'identitat més sa i lliure de violències.

Contingut

Es tracta d'una formació de 6 sessions: sistema sexe-gènere i socialització; homes, gènere i construcció de la masculinitat; models de gènere i relacions sexe-afectives; violències masclistes; cures cap a les altres persones i cap a un mateix; i com motivar als joves i superar les resistències al treball amb perspectiva de gènere.

Agents clau

Professionals que treballen amb joves

Comentaris

Es podria fer una formació dirigida a les i els professionals que treballen en el marc del Temps x Cures, per tal que puguin incorporar qüestions relatives a les masculinitats antimasclistes, igualitàries i inclusives a la seva feina. S'hauria d'adaptar la formació, donat que aquests i aquestes professionals treballen amb infants menors de 16 anys, i el projecte al que fem referència en aquesta fitxa s'adreça a professionals que treballen amb joves de 15 a 25 anys.

Més informació a:

<https://masculinitats.decidim.barcelona/assemblees/CentrePlural/f/2421/meetings/3123>

Entitat de referència

Associació Homes Igualitaris ([AHIGE](#)) amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona i de la Diputació de Barcelona.

3.2 Àmbit: Sanitat

3.2.1 GRUSE Homes

Tipus

Projecte desenvolupat per la Junta d'Andalusia el 2016.

Àmbit, espai

Sanitat, Centres d'Atenció Primària

Breu descripció

Guia amb orientacions per a les professionals d'atenció primària per a la la formació de grups d'homes per treballar el benestar emocional i físic.

Objectius

Fomentar les autocures en els homes i prevenir conductes i hàbits insans associats a la masculinitat hegemònica.

Persones destinatàries

Homes preocupats per la seva salut física i emocional.

Contingut i actuacions

La Junta d'Andalusia va desenvolupar aquest projecte en el marc de l'estratègia GRUSE, Grupos Socioeducativos de Atención Primaria de Salud. Es tractava de crear una guia que servís com a eina de suport a les professionals d'atenció primària que desenvolupin grups amb homes. Els grups s'organitzen en edicions de 8 a 10 sessions, una cada setmana, per a grups de 15 persones com a màxim. GRUSE Homes està destinat a homes adults que vulguin combatre el seu malestar, millorant les seves estratègies d'afrontament des d'una perspectiva positiva de la salut i que estiguin disposats a avançar en un espai grupal. S'inclouen homes que presentin símptomes de malestar físic i/o emocional sense explicació fisiològica aparent o conductes de risc per a la seva salut, fruit, principalment, de conflictes amb la construcció social tradicional de la masculinitat.

Agents clau

Centres d'Atenció Primària

Comentaris

Es podrien organitzar grups d'homes a partir dels Centres d'Atenció Primària del territori amb un contingut similar al del present projecte però centrats en la cultura de la cura, les autocures i la coresponsabilitat.

Més informació

<https://www.sspa.juntadeandalucia.es/servicioandaluzdesalud/publicaciones/estrategia-gruse-guia-para-el-desarrollo-de-grupos-con-hombres>

Entitats de referència

La guia va ser elaborada per professionals procedents, principalment, de Centres d'Atenció Primària.

3.2.2 Formació en intervencions grupals als CAPs dirigides a homes que seran pares

Tipus i calendari

Projecte desenvolupat durant el 2023 per la DGCOTET en el marc del projecte Temps x Cures.

Àmbit, espai

Prepart i postpart

Breu descripció

Formacions per a llevadores amb l'objectiu que coordinin intervencions grupals a sis Centres d'Atenció Primària de Catalunya per a homes que seran pares, així com aportar els homes co-formadors d'aquests sis grups. La tasca dels co-formadors és acompanyar els grups d'homes que han esdevingut pares que s'articularan als diferents CAPs.

Objectius

L'objecte és realitzar formació en intervencions grupals als CAPs dirigides a homes que seran pares.

Persones destinatàries

- Llevadores responsables dels grups de prepart i postpart arreu del territori de Catalunya
- Pares o futurs pares que assisteixen a aquests grups

Contingut i actuacions

Les dues línies d'actuació del contracte són:

- ✍ Les formacions per a llevadores amb l'objectiu que coordinin intervencions grupals als CAPs per a homes que seran pares.
- ✍ Les formacions que faran els co-formadors als sis grups d'homes dels CAPs

Objectius del curs

- ✍ Analitzar els models de masculinitat i les seves implicacions en la perspectiva de gènere i en la corresponsabilitat.
- ✍ Difondre models alternatius, diversos i flexibles de masculinitat que possibilitin l'equitat entre homes i dones.
- ✍ Aconseguir un més alt grau d'implicació dels homes en la criança i cura dels fills i filles des de l'embaràs de la parella, millorant les seves capacitats parentals i afectives i la solució dels dubtes i preocupacions que puguin sorgir.
- ✍ Revisar els rols i estereotips de gènere que dificulten la cura dels fills i filles i la implicació en les tasques de casa, les responsabilitats familiars i l'educació.
- ✍ Organitzar i portar a terme intervencions grupals en homes que afavoreixin la cura dels fills i filles, implicació i corresponsabilitat dels homes des de les seves necessitats, preocupacions i inquietuds.

Es van crear sis grups d'homes pares a sis CAPs que es reunien un cop per setmana, realitzant-se un total de set sessions de dues hores cadascuna. Les poblacions on es van formar aquests grups són: Castelldefels, Vilanova i la Geltrú, Lleida, Cerdanyola, Cornellà i Sabadell.

Agents clau

Associació Catalana de Llevadores (ja ha realitzat les formacions a la ciutat de Barcelona). En coordinació amb la Direcció Assistencial d'Atenció Primària i a la Comunitat de l'Institut Català de la Salut (ASSIR).

Comentaris

Contracte amb l'Associació Catalana de Llevadores per realitzar aquest projecte en el marc del TempsxCures i del Plan Corresponsables. Es podrien, i s'anima, a donar continuïtat al projecte a través dels ens locals contractant als co-formadors dels grups de pares. Cada grup està dinamitzat per una llevadora i per un home co-formador formats en masculinitats. Les llevadores formades poden donar continuïtat al projecte, doncs poden organitzar aquests grups

de pre-part amb homes com a part de la seva feina. En canvi, caldrien recursos per poder comptar amb els co-formadors.

Més informació i enllaços

<https://www.llevadores.cat/2-features/1878-curs-d-intervencions-grupals-en-els-homes-que-seran-pares>

Es pot consultar la “Guia per la conducció de grups d’homes per una paternitat responsable, activa i conscient”, disponible a:

https://ajuntament.barcelona.cat/dones/sites/default/files/documents/guiapares_2016_definitiva.pdf.

L’experiència grupal que s’inclou a aquesta guia sorgeix de la col·laboració entre el projecte “Canviem-ho”, que depèn del Servei d’atenció a homes per a la promoció de relacions no violentes (SAH) de l’Ajuntament de Barcelona, i el Programa d’Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (PASSIR) de l’Institut Català de la Salut a la ciutat de Barcelona.

3.2.3 Projecte Fathers Rock (*Fathers' engagement in the Role Of Care Keeping mothers and children safe*)

Tipus i calendari

Projecte desenvolupat a l’Estat espanyol, Itàlia i Àustria de 2022 a 2024 amb fons de la Unió Europea.

Àmbit, espai

Cures perinatals i criança

Breu descripció

La participació dels pares en les cures perinatals i en la criança dels seus fills i filles millora el benestar dels nens i nenes. D’altra banda, les recerques posen de manifest que convertir-se en pare pot implicar el risc que els homes recorrin a la violència contra les seves parelles. Fathers Rock se centra en la implicació dels homes en les cures i la criança i en la prevenció de la violència masclista de la col·laboració amb els serveis clau (serveis perinatals, de maternitat, de salut, guarderies...). El projecte es desenvoluparà per un equip internacional i interdisciplinari format per Conexus, Fundació Blanquerna, l’ONG italiana Centre di Ascolto Uomini Maltrattanti Onlus, l’associació austríaca Verein für Männer- und Geschlechterthemen Steiermark i la xarxa europea per al treball amb homes que exerceixen violència de gènere (European Network for the Work with Perpetrators of Domestic Violence, WWP EN).

Objectius

- ✍ Millorar la capacitat social i emocional dels homes que són (o seran) pares i les seves habilitats per a afrontar la criança i el seu (nou) paper com a pares.
- ✍ Augmentar el compromís de les principals institucions públiques en el reconeixement i la promoció del paper dels homes en la cura per a promoure la igualtat de gènere, el benestar i la protecció dels nens i nenes i la prevenció de la violència masclista.
- ✍ Millorar les habilitats dels serveis per a involucrar i fer costat als homes en la criança dels fills i filles per a minimitzar el risc de violència i augmentar la corresponsabilitat.
- ✍ Millorar la capacitat de professionals de primera línia per a prevenir la violència masclista i per utilitzar els recursos disponibles i les vies de derivació per aquest tipus de violència.

Persones destinatàries

- ✍ Professionals dels serveis perinatals i de la primera infància
- ✍ Pares o futurs pares

Contingut i actuacions

L'equip de Fathers Rock:

- ✍ Desenvoluparà i posarà en marxa un programa de formació perquè els serveis de primera línia puguin identificar i derivar casos de violència de gènere.
- ✍ Desenvoluparà i aplicarà un programa sobre el compromís dels pares i sobre el treball sobre les masculinitats cuidadores dissenyat conjuntament amb professionals perinatals i de la primera infància.
- ✍ Desenvoluparà un model d'intervenció multiinstitucional i esbossarà recomanacions institucionals per a la prevenció de la violència de gènere i la protecció dels nens i nenes mitjançant el treball amb els homes entorn de la paternitat.

Agents clau

Institucions que treballen en l'atenció perinatal i de la primera infància o que treballin habitualment amb persones que són detectades com a víctimes o agressors en l'àmbit de les violències masclistes.

Comentaris

Aquest projecte proposa el desenvolupament d'un model multiinstitucional per promoure la participació dels homes en la paternitat i la cura corresponsables que es podria utilitzar a futur.

Més informació i enllaços

<https://www.work-with-perpetrators.eu/fathersrock/cat>

<https://conexus.cat/fathers-rock-2/>

https://grpf.blanquerna.edu/?page_id=2563

3.3 Àmbit: Esports

3.3.1 Sensibilització i formació a pares, entrenadors d'infants i joves i a la nova figura de delegat o delegada de protecció de la infància a l'àmbit esportiu

Tipus i calendari

Idea de projecte hipotètic.

Àmbit, espai

Clubs esportius, extraescolars esportives.

Breu descripció

Es tractaria de fer sensibilització i formació a pares, entrenadors d'infants i joves i a la nova figura de delegada o delegat de protecció de la infància a l'àmbit esportiu, per tal de fomentar la cultura de la cura i les masculinitats antimasclistes i cuidadores al món de l'esport. La finalitat és que als centres esportius i a les activitats extraescolars esportives es passi d'una cultura masculina i androcèntrica basada en la competitivitat i que normalitza la violència, a una cultura que posa les cures al centre i les valora. A més, l'objectiu és que aquesta cultura de la cura sigui assumida també pels pares, fomentant la seva corresponsabilitat.

Objectius

Realitzar un procés de sensibilització i formació preferentment a pares, entrenadors d'infants i joves i delegat de protecció a l'àmbit esportiu dirigida a fomentar la cultura de la cura al món de l'esport i la corresponsabilitat dels homes vers les cures.

Persones destinatàries

- Pares d'infants i joves implicats en activitats esportives
- Entrenadors d'activitats esportives
- Delegat o delegada de protecció de la infància

Contingut i actuacions

Es tractaria de fer tallers dirigits preferentment a pares d'infants i joves que realitzen activitats esportives i tallers dirigits a entrenadors i al delegat o delegada de protecció de la infància. Els tallers podrien constar de quatre sessions presencials o semipresencials i s'haurien de fer per un o diversos centres esportius o d'extraescolars. Pel disseny dels tallers podrien servir els materials ja realitzats elaborats per Conexus i per L'Etnogràfica mencionats.

Els elements que ha d'abordar el procés de sensibilització són:

- ✍ Relació entre masculinitat hegemònica i cultura imperant al món de l'esport, vinculant-la amb les seves problemàtiques com ara: violència en l'esport, violència sexual, pressió estètica, assetjament al món de l'esport, competitivitat...
- ✍ Què pot aportar la cultura de la cura al món de l'esport: prevenció de la violència i la violència sexual, relacions igualitàries, col·laboració, autocura...
- ✍ Com incorporar la cultura de la cura en la pràctica de l'esport com a pares o com a entrenadors.
- ✍ Com educar als infants i joves en la cultura de la cura en la pràctica de l'esport.
- ✍ Com ens organitzem com a pares i entrenadors en la corresponsabilitat vers les cures i en les masculinitats antimasclistes, igualitàries i inclusives.

Agents clau

- ✍ Personal dels clubs esportius
- ✍ Pares d'infants i joves en activitats esportives

Comentaris

Aquesta idea parteix de la necessitat de fer front a les violències sexuals i a altres tipus de violències que es produeixen al món de l'esport des de la perspectiva de les cures i amb la intenció d'atraure als homes per a que siguin corresponsables. La resposta social que es va produir en relació a la cultura de la violació a l'àmbit esportiu arrel de l'agressió sexual realitzada per l'expresident de la Real Federación Española de Fútbol pot ser un focus d'atracció per als pares. A més, la cultura de la cura és preventiva de la violència masclista i és necessari impulsar-la en aquest marc de violència sexual i d'altres violències.

Més informació i enllaços

Es pot consultar, com a projecte realitzat al respecte, la campanya "Fes-li un gol a la homofòbia" de l'Ajuntament de Sabadell, que s'explica a l'apartat de campanyes i de la que

podeu trobar més informació a: <https://web.sabadell.cat/gener/destaquem-gener/28491-la-campanya-fes-li-un-gol-a-l-homofobia-fa-una-crida-a-eradicar-qualsevol-discriminacio->

Entitats de referència

[✎ Candela](#)

[✎ Conexus](#)

[✎ Entre Homes](#)

[✎ Equimundo](#)

3.4 Àmbit: Cultura

3.4.1 Teatre de la masculinitat

Tipus i calendari

Projecte desenvolupat per l'Ajuntament de Granollers el 2019-2020.

Àmbit, espai

Teatre, cultura, formació de grau mitjà

Breu descripció

Exemple de bona pràctica municipal de l'Ajuntament de Granollers que combina educació, prevenció, masculinitats i cultura (cos, dansa, teatre etc.). Forma part del programa Coenzims i es tracta d'una obra preparada i presentada per estudiants del cicle formatiu de grau mitjà d'instal·lacions elèctriques i automàtiques de l'Escola Municipal del Treball. Des de l'any 2014, el programa Coenzims treballa comunitàriament i realitza activitats socioeducatives al voltant de la programació del Teatre Auditori de Granollers (TAG).

Objectius

Realitzar un procés de sensibilització dirigit a joves a través del teatre.

Persones destinatàries

Estudiants del grau mitjà d'instal·lacions elèctriques i automàtiques.

Contingut i actuacions

Es van realitzar quatre tallers que van tenir lloc entre novembre i desembre de 2019, xerrades i activitats vivencials que van culminar amb una exposició que rep el nom de "Teatre de la masculinitat" i que es va poder veure al gener de 2020 al vestíbul del TAG. Les quatre sessions es van relacionar amb l'espectacle Aüc de Les Impuxibles, de les dues germanes artistes Clara

i Ariadna Peya, que és una obra sobre els rols de la masculinitat, les relacions de poder i la violència sexual. Les dues primeres sessions les va liderar Teo Pardo, activista transfeminista que treballa a SIDA Estudi –una entitat que es dedica a la promoció de l'educació sexual–. Durant la primera part del programa, se'ls va proposar als alumnes exagerar patrons de representació del que es considera masculinitat hegemònica i normativa, tot magnificant els rols estipulats socialment. D'aquesta manera, els joves van poder prendre consciència de les actituds que imperen avui dia. La tercera i quarta sessió van ser dinamitzades per dues talleristes de la cooperativa barcelonina Nus i van servir per plasmar les reflexions en una creació artística, que finalment va esdevenir l'exposició “Teatre de la masculinitat”. El que interessava treballar en aquesta darrera part del projecte era buscar amb quina masculinitat se senten reflectits els joves.

Agents clau

- Escola Municipal del Treball
- Ajuntament de Granollers
- Teatre Auditori de Granollers

Entitats de referència

[Nus cooperativa](#)

Comentaris

Es podrien fer projectes similars a altres territoris, utilitzant el teatre com a eina de reflexió i de transformació. També es destaca d'aquest projecte el fet que hagi estat dirigit a estudiants d'una branca masculinitzada com és el grau mitjà d'instal·lacions elèctriques i automàtiques. Es podria treballar la qüestió de la cultura de la cura i l'organització dels temps en sectors masculinitzats com aquest o d'altres.

Més informació a: <https://www.somgranollers.cat/noticia/50866/teatre-de-la-masculinitat-lexposicio-del-programa-coenzims-amb-les-reflexions-dalumnes-de->

3.4.2 Cinefòrums

Àmbit, espai

cultura i sensibilització

Breu descripció

Es tractaria d'utilitzar materials audiovisuals com a eina de sensibilització sobre corresponsabilitat dels homes vers les cures i masculinitats antimasclistes, igualitàries i inclusives.

Objectius

Sensibilització sobre la importància d'assolir la corresponsabilitat dels homes en les cures i d'incorporar la cultura de la cura.

Persones destinatàries

- Població en general.
- Públic objectiu: hi pot haver cinefòrums dirigits a diferents col·lectius. El debat i les activitats a realitzar al voltant de les pel·lícules es poden adaptar a cada col·lectiu. També es podrien encarregar nous materials audiovisuals adaptats a cada públic objectiu.

Contingut i actuacions

Us compartim materials audiovisuals que podrien servir per fer aquests cinefòrums o per inspirar altres materials audiovisuals que es podrien fer:

Clonar a un hombre (Espanya, 2020, de Iván Roiz). Documental de 40 minuts realitzat per Masculinidades Beta que té com a objectiu mostrar què suposa la construcció de la masculinitat de la veu d'homes de diverses edats que reflexionen al voltant de com han construït la seva masculinitat, com la viuen i com la trenquen. Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=ks7EtXx6v5k>. L'entitat posa a disposició una guia de suport a la reflexió que acompanya al documental: <https://www.clonaraunhombre.org/info/guia-clonar-a-un-hombre.pdf>

El círculo (Espanya, 2020, de Iván Roiz i Álvaro Priante). Llargmetratge documental realitzat per Masculinidades Beta basat en cercles d'homes de Madrid i Barcelona de revisió personal i dirigits a crear nous patrons de masculinitats. Es pot veure a Filmin i a Movistar+. Més informació a: <https://www.publico.es/culturas/circulo-documental-desnuda-masculinidad-toxica.html>

The mask you live in (EEUU, 2015, Jennifer Swiebel Newsom). Llargmetratge documental que explora com la masculinitat hegemònica perjudica als nois, als homes i a la societat en general i revela què podem fer al respecte. Es pot veure a RTVE Play (*La máscara con la que vivimos*)

Serás hombre (Espanya, 2019, Isabel de Ocampo). Llargmetratge documental amb reflexions sobre les masculinitats i sobre les creences, mites i prejudicis de la masculinitat hegemònica. Es pot veure a Filmin.

Mas allá de la masculinidad (Espanya, 2022, Álex Gabbay). Llargmetratge documental que analitza com des de nens als homes se'ls hi ensenya a desconnectar dels seus sentiments i de la seva vulnerabilitat i a fugir de la vergonya i la impotència, per passar al domini i la venjança. Es pot veure a: <https://www.youtube.com/watch?v=s1kc2vHDa9o>

El silencio de los hombres (Argentina, 2023, Lucía Lubarsky). Llargmetratge documental que posa al centre els testimonis de diversos homes que expliquen la seva experiència de vida i la seva mirada sobre la construcció del que significa ser home. De moment no està disponible a cap plataforma.

Entitat de referència

[Masculinidades Beta](#)

Comentaris

Des dels ens locals es podrien organitzar o contractar cinefòrums i convidar a les directores i directors de les pel·lícules compartides o a alguna persona experta per debatre i reflexionar un cop visionades. També es podrien encarregar nous materials audiovisuals.

3.5 Àmbit: Social i comunitari

3.5.1 Tallers amb homes en situació de desocupació

Tipus

Projecte desenvolupat per la Fundació Cepaim el 2020-2022

Àmbit

Social (desocupació).

Breu descripció

Tallers realitzats per Fundación Cepaim dirigits a homes en situació de desocupació. Els tallers inclouen tant qüestions dirigides a millorar la seva ocupabilitat com a treballar la masculinitat.

Objectiu

Millora de l'ocupabilitat i foment de la corresponsabilitat. Donada la centralitat que té encara l'ocupació pels homes, es proposa incorporar continguts sobre corresponsabilitat, igualtat i masculinitats als itineraris d'inserció i, en particular, a les activitats grupals en els que participen els homes desocupats. Es tracta que dins d'un procés de cerca activa d'educació, es puguin treballar altres continguts.

Persones destinatàries

Homes desocupats laboralment.

Contingut

Taller de 60 hores sobre currículum, eines digitals, orientació laboral, paternitat, conciliació, cures i violències masclistes.

Agents clau

Centres d'orientació laboral, Oficines de Treball, Servei Públic d'Ocupació de Catalunya.

Entitat de referència

[Fundación Cepaim](http://www.fundacioncepaim.org)

Comentaris

En col·laboració amb les oficines d'ocupació i amb els centres d'orientació laboral es podrien incloure les qüestions relacionades amb les cures i el temps a les formacions dirigides a homes desocupats. Es podria fer el mateix amb homes que fan reciclatge professional als Centres d'Innovació i Formació Ocupacional (CIFO) i a altres centres de formació professionals.

Més informació: <http://365.cepaim.org/talleres-hombres-desempleados-desempleo-corresponsabilidad-igualdad>

3.5.2 La setmana de les cures al meu poble o barri

Tipus

Idea de projecte hipotètic.

Àmbit, espai

Social, comunitari.

Breu descripció

Es tractaria de que durant una setmana un poble o barri realitzi diverses activitats centrades en que els homes i el teixit empresarial, social i comunitari es corresponsabilitzin de les cures.

Objectius

- ✍ Sensibilitzar als homes i al teixit empresarial, social i comunitari sobre la importància d'assumir les cures i el que impliquen a nivell de treball i de beneficis, mostrant com contribueixen les cures a la sostenibilitat de la vida.
- ✍ Sensibilitzar sobre l'actual organització social de les cures, motivant canvis que permetin dirigir-nos cap a una democratització de les cures i cap a una societat més igualitària i que posi la vida al centre.

Persones destinatàries

- ✍ Homes en general
- ✍ Teixit empresarial, social i comunitari

Contingut i actuacions

- ✍ Xerrades de sensibilització durant la setmana a diversos centres del poble o barri sobre corresponsabilitat vers les cures. Es poden fer xerrades adaptades a cada col·lectiu: homes, teixit empresarial/comercial, àmbit social i comunitari.
- ✍ Realització per part de les persones assistents a les xerrades d'un exercici de compromís en relació a l'assumpció social de les cures durant aquella setmana.
- ✍ Acompliment dels compromisos de cures durant la setmana com poden ser: realització per part dels homes d'activitats de cures a la seva llar (directes i indirectes – domèstiques-), establint unes tasques i lliandar d'hores concretes; realització per part dels homes d'activitats de cures a nivell comunitari prèvia definició de tasques i lliandar d'hores (cuidar a alguna veïna o veí, cuidar en alguna entitat del barri amb tasques de voluntariat, cuidar a una residència o centre de dia, etc.); participació en projectes de cures comunitàries per part del teixit empresarial i comercial; espais de cures als establiments, espais i centres públics i privats; elaboració de mesures de temps, cures i corresponsabilitat per part del teixit empresarial i comercial i del teixit comunitari; entre d'altres.
- ✍ Activitat de tancament on les persones participants compartiran què han après: com han viscut l'assumpció de les cures, com s'organitzen les cures i quines desigualtats es produeixen, com s'haurien d'organitzar i que podrien fer per generar canvis.

Agents clau

- ✍ Entitats socials del barri/poble
- ✍ Associacions de veïnes i veïns

- [✎](#) Associacions comercials
- [✎](#) Entitats públiques del barri/poble (centres de dia, residències, centres de serveis socials, ludoteques, etc.)
- [✎](#) AFA de les escoles del barri/poble

Comentaris

Aquesta idea està inspirada en una proposta del sindicat de mares que va ser compartida a l'Intercanvi internacional sobre Dret a la Cura organitzat per la Xarxa pel Dret a la Cura al desembre de 2023. La proposta estava dirigida a que els homes es dediquessin una setmana a cuidar de forma exclusiva, com a eina de sensibilització.

Entitats de referència

- [✎](#) [Conexus](#)
- [✎](#) [Entre Homes](#)
- [✎](#) [El Taller](#)
- [✎](#) [Equimundo](#)
- [✎](#) [Candela](#)

3.5.3 Compartim la paternitat

Tipus

Projecte desenvolupat a 2024 per Dones amb Empenta

Àmbit, espai

Comunitari

Breu descripció

L'entitat Dones amb Empenta realitza aquest projecte de formació i sensibilització a pares i de creació de grup entre els homes formats.

Objectiu

Obrir un espai per treballar les masculinitats corresponsables amb els pares participants, per posar en comú experiències i per reflexionar sobre la implicació dels homes en la criança d'avui en dia.

Persones destinatàries

Pares que vulguin formar part d'aquest espai.

Contingut i actuacions

Es realitza un taller de quatre sessions que donen peu a la formació d'un grup de pares i que es detallen a continuació:

- Paternitat(s) i masculinitat(s)
- En el nom del pare
- Paternitats cuidadores
- Fent camí

El taller és presencial i es fa a la seu de Dones amb Empenta, situada a Igualada.

Agents clau

- Pares amb criatures petites
- Grups de criança
- AFA
- Grups de preparat

Comentaris

Es podrien desenvolupar projectes similars a altres localitats i dirigir-se als agents clau assenyalats. Pels tallers, poden ser útils els materials indicats a la fitxa C de l'àmbit d'educació.

Entitats de referència

[Dones amb Empenta](#)

3.6 Àmbit: Comunicació i campanyes

3.6.1 Comunicació i campanyes

Àmbit, espai

Mitjans de comunicació, xarxes socials, cartelleria.

Breu descripció

Es tractaria de fer campanyes comunicatives dirigides a fomentar la corresponsabilitat del homes vers les cures.

Objectius

Sensibilització sobre la importància d'assolir la corresponsabilitat dels homes vers les cures i d'incorporar la cultura de la cura i el dret al temps. Algunes de les campanyes es basen en impulsar compromisos amb la igualtat i fixar reptes en aquest sentit, facilitant eines per fer-ho.

Persones destinatàries

- Població en general
- Públic objectiu: hi pot haver campanyes dirigides a diferents col·lectius, com ara els joves, els pares, les persones que viuen en parella, les persones grans, les persones de l'àmbit esportiu, de l'empresa, de la cultura, etc.

Contingut i actuacions

S'hauria d'adaptar la campanya al públic objectiu i a la finalitat.

Exemples de campanyes:

Compromís 50/50 per als pares i els homes cuidadors (MenCare 50/50 Commitment).

Entitat/organisme: MenCare.

Descripció: Per aconseguir una distribució justa i equitativa del treball de cura no remunerat a la llar, els homes haurien d'augmentar el temps de dedicació almenys 50 minuts al dia. Cinquanta minuts més per als homes, 50 minuts menys per a les dones. Aquest és només un primer pas cap a la igualtat.

Àmbit: internacional. Hi ha un llistat de compromisos i empreses, governs i persones particulars que s'hi han adherit.

Enllaç: <https://men-care.org/50-50-commitments/>

Fes-li un gol a la homofòbia

Entitat/organisme: Ajuntament de Sabadell en col·laboració amb l'Associació de Clubs de Futbol de Sabadell i Comarca, el Centre d'Esports Sabadell (CES) i Panteres Grogues.

Descripció: campanya dirigida a reforçar la sensibilització i convidar la ciutadania perquè entre tots i totes contribuïm a erradicar qualsevol discriminació homòfoba al món de l'esport i, especialment, al futbol. Durant la campanya, es van distribuir flyers i cartells als usuaris i

usuàries dels diferents equipaments esportius de la ciutat, sobre la importància de rebutjar qualsevol tipus de discriminació homòfoba. També es va realitzar un vídeo promocional realitzat pel CES. Una altra de les activitats va ser l'exposició "Contra las reglas: lesbianas y gays en el deporte", que vol contribuir a eliminar els tabús existents en el món de l'esport sobre l'homosexualitat i, al mateix temps, denunciar les diferents formes de discriminació que, en ocasions de manera subtil, s'hi produeixen contra les minories sexuals.

Enllaç: <https://web.sabadell.cat/genere/destaquem-genere/28491-la-campanya-fes-li-un-gol-a-l-homofobia-fa-una-crida-a-eradicar-qualsevol-discriminacio-homofoba-en-l-ambit-de-l-esport>

Es podria fer quelcom similar enfocat en les cures.

"Gizonok esan eta egin"

Entitat/organisme: Emakunde.

Descripció: és una campanya que té per objecte que els homes bascos assumeixin accions concretes per augmentar els compromisos quotidians amb la igualtat en diferents camps: la corresponsabilitat en la cura, l'erradicació de les violències masculines, la difusió d'idees igualitàries o la denúncia de missatges i comportaments sexistes. Van crear una aplicació informàtica que en pocs passos ajuda a analitzar el masclisme propi, a triar compromisos i posar-los en pràctica i a fer-ne un seguiment.

Enllaç: <https://www.emakunde.euskadi.eus/informacion/gizonduz-campanas/webema01-contentproject/es/>

Podreu trobar un vídeo explicatiu de l'aplicació i un enllaç a la mateixa.

Hi ha un formulari de compromisos per la igualtat que els homes poden assumir i als quals es poden adherir, així com una sèrie de materials que els hi poden servir per assumir-los (formació, signatura de carta de compromís, enllaços per participar a grups de pares, protocols, formularis per denunciar comunicació sexista, organismes on poder presentar altres tipus de denúncia, etc.).

Enllaç: <https://www.emakunde.euskadi.eus/webema01-aplicaciones/es/ac01aConstruyendoligualdadWar/persona/inicio?ambito=1&locale=es#>

Campanya Aitak+

Entitat/organisme: Emakunde.

Descripció: Campanya llençada el 19 de març de 2015 dirigida a la ciutadania en general i als pares en particular i consistent en construir un espai participatiu de reflexió a xarxes socials que impulsés idees i pràctiques favorables a un exercici de la paternitat igualitària i corresponsable. També es van compartir materials durant la campanya. Es van utilitzar el portal online participatiu del Govern del País Basc i el compte de Twitter de Gizonduz (iniciativa d'Emakunde dirigida a promoure la conscienciació, participació i implicació dels homes en la igualtat)

Enllaç: <https://www.irekia.euskadi.eus/es/debates/1030-campana-marzo-aitak?stage=discussion>

Mochila igualitaria para padres.

Entitat/organisme: Emakunde. Descripció: Des de setembre de 2008 fins a febrer de 2011, es va distribuir a través de les llevadores i els òrgans de les diputacions forals competents en matèria d'adopció, a aquells homes que anaven a ser pares a la Comunitat Autònoma del País Basc, una motxilla que incloïa un conjunt de materials de sensibilització destinats a promoure una paternitat igualitària i corresponsable. Si es volgués elaborar un material similar, es podria utilitzar la guia disponible de L'Etnogràfica. Es poden consultar els materials a:

<https://www.emakunde.euskadi.eus/informacion/gizonduz-campanas/webema01-contentproyect/es/>

La igualdad te hace más hombre

Entitat/organisme: Emakunde. Descripció: El novembre de 2007 es va dur a terme una campanya de sensibilització "La igualdad te hace más hombre", dirigida específicament als homes per promoure el seu compromís actiu a favor de la igualtat de dones i homes, i que va consistir en l'emissió d'un anunci publicitari a la televisió pública basca (ETB-1 i ETB-2).

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=FCnBUeQypfs>.

Practica la igualdad, marca la diferencia

Entitat/organisme: Fundació CEPAIM. Acció dirigida a empreses de l'àmbit espanyol. Hi ha una sèrie de compromisos d'igualtat per a les empreses entre els quals s'inclouen accions per fomentar la corresponsabilitat dels homes vers les cures. Les empreses es poden adherir com a forma de mostrar que assumeixen aquests compromisos. A les empreses adherides se'ls ofereixen recursos, formació, assessorament i s'organitzen trobades entre elles.

Enllaç: <http://practicaslaigualdad.cepaim.org/>

#Soy 365

Entitat/organisme: Fundación Cepaim. Campanya en la que es convida a homes de la vida social, cultural, econòmica i política a nivell espanyol a posicionar-se en favor de la igualtat. Són homes que cuiden de les persones i del seu entorn; que renuncien a privilegis per compartir amb les dones espais de poder i de presa de decisions; i que practiquen la igualtat a tots els àmbits de la seva vida. Els testimonis d'aquests homes són recollits en petits vídeos disponibles a youtube. També hi ha testimonis del que anomenen Dones 365 que donen suport a aquesta iniciativa. La campanya es va llençar amb un concert.

Enllaç amb més informació i amb els vídeos de la campanya i dels testimonis:
<http://365.cepaim.org/que-es-365>

#retoengageMEN

Iniciativa per mostrar les passes que s'han de donar per anar cap a la igualtat a les empreses. Es convida al compromís i a donar testimoni aportant les experiències de 25 presidents, CEOs, consellers, directors generals i primeres figures de l'àmbit empresarial. Les empreses que es volen sumar a la iniciativa han d'assumir el compromís realitzat pel seu CEO. Per tal que serveixi com a exemple per altres presidents d'empresa, el CEO, president o director general de l'empresa participarà a les trobades anuals programades en el marc de la iniciativa. A més, el compromís i el testimoni del CEO es faran públics a la web engageMEN.es.

Més informació: <https://www.engagemen.es/retos>

HeForShe

Entitat/organisme: ONU Dones. Descripció: HeForShe és una invitació als homes i persones de tots els gèneres a ser solidaris amb les dones per crear una força per a la igualtat de gènere. Els homes de HeForShe no estan al marge. Treballen amb dones per crear negocis, per a que els creïn entre elles i per formar famílies. Hi ha adhesions i materials i recursos. Els homes adherits mostren els seus compromisos que són publicats a la web. Hi ha homes als que anomenen Campions i que procedeixen de l'àmbit polític, empresarial, tercer sector i acadèmic. Publiquen els canvis i l'evolució de les empreses i entitats adherides en relació a la igualtat, així com les bones pràctiques. També fan diferents accions i campanyes, com ara la recent #ChangeThePunchline llençada a xarxes socials per desafiar l'humor masculista.

Enllaç: <https://www.heforshe.org/en>

Business case sobre els beneficis d'incorporar la cultura de la cura per part dels homes.

Es tracta d'un material contractat per la DGCOTET i elaborat per l'entitat l'Esberla a 2023 que mostra quins beneficis té assumir les cures pels homes. Aquest material està pendent de publicar i estarà disponible a la web del departament. Quan estigui publicat, es podria utilitzar per fer alguna campanya o cartelleria.

Comentaris

Amb el programa TempsxCures es poden finançar formacions i accions de sensibilització. Els ens locals podrien fer campanyes de sensibilització d'aquest tipus per fomentar la responsabilitat dels homes vers les cures adaptant els materials a cada públic objectiu. Les campanyes també podrien ser part d'un procés de formació o sensibilització més ampli. Per exemple, es podria fer una formació/sensibilització a l'àmbit dels esports i alhora acompanyar-la amb una campanya com la de "Fes-li un gol a la homofòbia", però centrada en les cures.

3.7 Resum/esquema dels projectes presentats

Àmbit	Espai	Persones destinatàries	Exemples	Entitats de referència
Educació	<ul style="list-style-type: none"> - Escoles bressol - Escoles d'infantil i primària - Instituts - Lleure 	<ul style="list-style-type: none"> - Alumnat - Professorat i comunitat educativa - Professionals del lleure 	<ul style="list-style-type: none"> - La setmana de les cures a l'escola - Homes-AFA: Programa de formació per a la corresponsabilitat dels homes vers les cures a través de les AFA - Formació i sensibilització per a la corresponsabilitat dels homes vers les cures - Sensibilització i formació a pares d'infants i joves de secundària en corresponsabilitat vers les cures per avançar en la prevenció de les violències sexuals i digitals masculistes - Projecte RESET 	<ul style="list-style-type: none"> - El Taller - Conexus, Entre Homes, Dones amb Empenta, Creïxer Junts, Atzavara Arrels - AffaC - L'Etnogràfica - FAPAES - Associació Homes Igualitaris (AHIGE) - Equimundo
Sanitat	<ul style="list-style-type: none"> - Centres d'Atenció Primària - Grups de preparat i de postpart 	<ul style="list-style-type: none"> - Pares i futurs pares - Homes preocupats per la seva salut - Professionals de la salut 	<ul style="list-style-type: none"> - GRUSE Homes - Formació en intervencions grupals als CAPs dirigides a homes que seran pares - Projecte Fathers Rock 	<ul style="list-style-type: none"> - Associació Catalana de Llevadores - Entre Homes - Conexus
Esports	<ul style="list-style-type: none"> - Clubs esportius - Extraescolars esportives 	<ul style="list-style-type: none"> - Pares d'infants i joves implicats en activitats esportives - Entrenadores i entrenadors d'activitats esportives 	<ul style="list-style-type: none"> - Sensibilització i formació a pares i entrenadors d'infants i joves implicats en activitats esportives 	<ul style="list-style-type: none"> - Candela - Conexus
Cultura	<ul style="list-style-type: none"> - Teatres - Escoles de grau mitjà - Cinemes - Centres culturals 	<ul style="list-style-type: none"> - Joves de graus mitjans (sobretot especialment masculinitzats) - Públic en general 	<ul style="list-style-type: none"> - Teatre de la masculinitat - Cinefòrums 	<ul style="list-style-type: none"> - Nus cooperativa - Masculinidades Beta
Social i comunitari	<ul style="list-style-type: none"> - Centres d'orientació laboral - Oficines de Treball - Servei Públic d'Ocupació de Catalunya 	<ul style="list-style-type: none"> - Homes desocupats laboralment - Homes en general - Teixit empresarial, social i comunitari 	<ul style="list-style-type: none"> - Tallers amb homes en situació de desocupació - La setmana de les cures al meu poble o barri - Compartim la paternitat 	<ul style="list-style-type: none"> - Fundación Cepaim - Dones amb Empenta

Àmbit	Espai	Persones destinatàries	Exemples	Entitats de referència
Comunicació i campanyes	<ul style="list-style-type: none"> - Mitjans de comunicació - Xarxes socials - Webs 	<ul style="list-style-type: none"> - Població en general - Públic objectiu segons campanya 	<ul style="list-style-type: none"> - Compromís 50/50 - Fes-li un gol a la homofòbia - "Gizonok esan eta egin" - Campanya Aitak+ - Mochila igualitaria para padres - La igualdad te hace más hombre - Practica la igualdad, marca la diferencia - #Soy 365 - EngageMEN - HeForShe 	<ul style="list-style-type: none"> - Men Engage - ONU Dones - MenCare

4 Entitats i xarxes de referència

Entitats	Temes	Àmbit territorial	Enllaç
Cúrcuma	Tallers de prevenció i sensibilització (inclou tallers sobre masculinitats per a homes), teatre social, etc.	Barcelona	https://www.curcuma.coop/
SidaStudi	Educació sexoafectiva.	Barcelona	http://www.sidastudi.org
Coop. Candela	Formació, tallers de prevenció (inclou tallers per a masculinitats adolescents), materials pedagògics, etc.	Barcelona	www.candela.cat
Homes Igualitaris de Catalunya (AHIGE)	Associació d'homes per a la igualtat.	Catalunya	https://www.homesigualitaris.cat/es
Fil a l'Agulla	Processos, facilitacions, prevenció i abordatge de les violències sexuals.	Catalunya	http://filalagulla.org
Conexus	Prevenció i atenció.	Catalunya	http://www.conexus.cat/
Entre Homes	Teràpies, grups i tallers sobre masculinitats.	Catalunya	https://www.entrehomes.org/es/
L'Etnogràfica	Antropologia crítica, feminista i interseccional. Formació, recerca, consultoria i projectes feministes interseccionals.	Catalunya	https://letnografica.org/
On:giz Elkartea	Prevenció (des de la mística).	Euskadi	https://ongiz-ezberdin.org/new-page
Joxemi Zumalabe	Fundació sobre processos col·lectius (protocol sobre violències masclistes en procés).	Euskadi	http://joxemizumalabe.eus/quienes-somos/
Grupo Hombres Siglo XXI	Masculinitats, atur i malestar masculí.	Fuenlabrada (Madrid)	http://www.grupohombre.org
Fundación Iniciativa Social	Sensibilització, formació i assessorament sobre masculinitats, entre d'altres coses.	Espanya	https://fundacioniniciativasocial.es/

Entitats	Temes	Àmbit territorial	Enllaç
Asociación de Hombres por la Igualdad de Género (AHIGE) de España	Entitat d'homes que treballa per la igualtat de gènere a tot l'Estat espanyol.	Espanya	https://ahige.org
Men Engage Iberia	Xarxa d'entitats i moviments centrada en les masculinitats i el gènere.	Espanya i Portugal	https://menengageiberia.org/
Men can stop Rape	Entitat contra la violència sexual.	EUA	https://mcsr.org/
Men Engage Alliance	Xarxa d'entitats i moviments centrada en les masculinitats i el gènere.	Internacional	http://menengage.org
Promundo	ONG internacional que promou l'equitat de gènere.	Internacional	https://promundo.org.br/
Equimundo, Centre de Masculinitats i Justícia Social	Treballa per promoure la igualtat de gènere i crear un món lliure de violència fent participar homes i nens en col·laboració amb dones, nenes i persones de totes les identitats de gènere.	Internacional. Han fet treballs a nivell estatal i també a Catalunya	https://www.equimundo.org/
Masculinidades Beta	Entitat especialitzada en masculinitats. Realitza formacions, sensibilització, recerca, teràpia i grups. Treballen amb administracions, empreses i societat civil.	Seu a Madrid. Àmbit estatal.	https://masculinidadesbeta.org/
Masculinidades y Equidad de Género	Fundación CulturaSalud.	Xile	https://www.eme.cl/equipo-eme/

5 Guies i recursos d'interès

Catalunya - Barcelona

Guies i recursos	Tema	Autoria	Enllaç	Any
Masculinitat(s)	Prevenió amb joves i d'adults. Mixta i no mixta: socialització, autocures, sexoafectivitat, heterocures i violències.	Ajuntament de Barcelona (Canviem-ho). Cooperativa Candela	https://ajuntament.barcelona.cat/recursospedagogics/ca/masculinitats/construcci-de-les-masculinitats	2015
Paternitats responsables	Guia per a la construcció de grups d'homes per una paternitat responsable, activa i conscient	Canviem-ho	https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/sites/default/files/docs-bp/grupdepare1.pdf	
Maletes pedagògiques per treballar les masculinitats	Maleta amb recursos (principalment contes i preguntes de reflexió) per treballar les masculinitats amb infants de 0 a 6 i de 6 a 8 anys. Els contes es poden demanar prestats. És un dels recursos i serveis que ofereix El Plural, centre de masculinitats de Barcelona.	Ajuntament de Barcelona	https://ajuntament.barcelona.cat/sants-montjuic/ca/noticia/plural-maleta-pedagogica-presentacio-8-febrer-casinet_1362055	2024

Espanya - Andalusia

Guies i recursos	Tema	Autoria	Enllaç	Any
Estrategia Gruse. Guía para el desarrollo de grupos con hombres	Grups d'homes (context en crisi econòmica i atur) com a forma de cura de la salut (mental).	Conselleria de Salut. Junta d'Andalusia	https://www.sspa.juntadeandalucia.es/servicioandaluzdesalud/sites/default/files/sincfiles/wsas-media-pdf_publicacion/2021/anexos_guia_gruse_071216.pdf	2016

Espanya - La Rioja

Guies i recursos	Tema	Autoria	Enllaç	Any
Hombres, corresponsabilidad y cuidados. Guía didáctica de corresponsabilidad masculina	Guia per a la formació en corresponsabilitat i masculinitats	Gobierno de la Rioja. Realitzat per l'entitat Masculinidades beta	https://www.larioja.org/larioja-client/cm/igualdad/images?idMmedia=1468996	2022

Espanya - Navarra

Guies i recursos	Tema	Autoria	Enllaç	Any
SKOLAE. Un itinerario para aprender a vivir en igualdad	Educació i igualtat	Navarra	https://coeducacion.educacion.navarra.es/	2017-2021

Espanya - Madrid

Guies i recursos	Tema	Autoria	Enllaç	Any
Plan Madrid ciudad de cuidados	Cures.	Ajuntament de Madrid	https://ajuntament.barcelona.cat/usosdeltemps/sites/default/files/recurs/plan_madrid_cuida.pdf	2016-2019
Vístete despacio ¡Que tenemos prisa!	Masculinitats, polítiques públiques i intervenció social.	Cepaim	https://cepaim.org/wp-content/uploads/2021/06/Gui%CC%81a-Vi%CC%81stete-Despacio-que-tenemos-prisa-web.pdf	2019
A fuego lento. Cocinando ideas para una intervención grupal con hombres desde una perspectiva de género	Marc teòric, recorregut històric i dinàmiques de treball.	Cepaim	https://cepaim.org/publicacion/a-fuego-lento-guia-trabajo-con-hombres-desde-perspectiva-de-genero/	2018
Hombres feministas. Algunos referentes	Còmic.	Cepaim	https://cepaim.org/publicacion/hombres-feministas-algunos-referentes/	2017
Los hombres en la política de igualdad de las empresas: presencia y ausencias	Món laboral, igualtat i masculinitats.	Cepaim. Ana Fernández-Salguero Mejías	https://cepaim.org/documentos/publi/web-Gu%C3%ADa-Empresas-NEO.pdf	2019

Espanya

Guies i recursos	Tema	Autoria	Enllaç	Any
Educación de las masculinidades en centros de día. 1a guía metodológica para trabajar en centros de día de adicciones	Drogues i masculinitats	ASECEDI	https://www.drogasgenero.info/wp-content/uploads/MASCULINIDAD-ASECEDI2.pdf	2009
Educación de las masculinidades en centros de día. 2a guía metodológica para trabajar en centros de día de adicciones	Drogues i masculinitats	ASECEDI	http://franciscolopezysegarra.es/wp-content/uploads/downloads/2011/03/masculinidades2-c.pdf	2010
El puzzle de las masculinidades	Guia per a la prevenció i la sensibilització amb adolescents.	Mujeres Opañel. Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030	https://puzblemasculinidades.amo.org.es/	2022
Servicio de Información y Asesoramiento a Profesionales e Instituciones sobre Hombres y Masculinidades, SIAPIHM	Servei a partir del qual es pot demanar assessorament per desenvolupar accions sobre masculinitats. masculinidades@corresponsabl.es 623 98 01 90	Plan	https://corresponsabl.es/	2023
Masculinidades y feminismo	Llibre de referència que aborda la qüestió de les masculinitats des d'una perspectiva crítica i feminista, qüestionant el concepte de noves masculinitats.	Jokin Azpiazu	https://traficantes.net/libros/masculinidades-y-feminismo	2017

Costa Rica

Guies i recursos	Tema	Autoria	Enllaç	Any
Hombres trabajando con hombres	Guia per al treball grupal amb homes; dinàmiques etc.	-	http://www.endvawnow.org/uploads/browser/files/Men%20working%20with%20Men_Spanish.pdf	2007

Mèxic

Guies i recursos	Tema	Autoria	Enllaç	Any
Manual de técnicas para la sensibilización sobre violencia de género y masculinidad en la comunidad	Guia per al treball grupal amb homes; dinàmiques etc.	Roberto Garda Sales	https://educacion.chihuahua.gob.mx/uig/sites/default/files/manual_de_tecnicas_para_la_sensibilizacion_sobre_violencia_de_genero_y_masculinidad_en_la_comunidad.pdf	2006
Metodología de capacitación. Género y masculinidad	Manual per fer tallers de capacitació i sensibilització.	Institut Nacional de les Dones	http://www.lazoblanco.org/wp-content/uploads/2013/08manual/hombres/0018.pdf	2005

Internacional

Guies i recursos	Tema	Autoria	Enllaç	Any
MenCare	Paternitats, corresponsabilitat i equitat. Fan publicacions anual State of the World's Fathers	Diversos autors	https://men-care.org/resources/?type=publications	2023
La caja de la masculinidad tóxica	Estudi del que implica la masculinitat tòxica pels homes	Equimundo	https://www.equimundo.org/resources/man-box-study-young-man-us-uk-mexico/	2017
Global Boyhood Initiative	Iniciativa internacional a partir de la que es desenvolupen projectes de recerca, sensibilització i educació dirigida a nens i joves sobre igualtat, masculinitat i corresponsabilitat. A la seva web es comparteixen diferents recursos com guies, recerques, jocs, contes i altres materials formatius.	Equimundo	https://www.boyhoodinitiative.org/resources	Des de 2020

Altres

Guies i recursos	Tema	Autoria	Enllaç	Any
Chicas y chicos en relación	Manual de dinàmiques.	Juanjo Compairé (Coord.), Paco Abril i Miguel Salcedo	Llibre en paper	2011
Global Boyhood Initiative	Iniciativa internacional a partir de la que es desenvolupen projectes de recerca, sensibilització i educació dirigida a nens i joves sobre igualtat, masculinitat i corresponsabilitat. A la seva web es comparteixen diferents recursos com guies, recerques, jocs, contes i altres materials formatius.	Equimundo	https://www.boyhoodinitiative.org/resources	Des de 2020

6 Bibliografia

- ✍ Ajuntament de Barcelona i Institut català de la Salut (2016). Guia per la conducció de grups d'homes per una paternitat responsable, activa i conscient. Barcelona: Institut Català de la Salut, Ajuntament de Barcelona
- ✍ Barker, Gary; Garg, Aapt; Heilman, Brian; van der Gaag, Nikki i Mehaffey, Rachel (2021). *State of the World's Fathers: Structural Solutions to Achieve Equality in Care Work*. Washington, DC: Promundo-US.
- ✍ Consultoría de Género de la Fundación EDE. (2010). *Guía sobre corresponsabilidad para hombres*. (Gizardatz, Ed.) Bilbao.
- ✍ Fundación Cepaim (2021). Comparativa internacional en políticas de masculinidades. Madrid: Ministerio de Igualdad. Disponible a: https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/investigaciones/2021/estudios/comparativa_politicas_masculinidades_.htm
- ✍ Lewis, Jane (1992). *Gender and the Development of Welfare Regimes*, in *Journal of European Social Policy*, 2 (3), 159–173.
- ✍ Li, Ting; Chen, Xu; Mascaro, Jennifer; Haroon, Ebrahim i Rilling, James K. (Juliol / 2017). *Intranasal oxytocin, but not vasopressin, augments neural responses to toddlers in human fathers*. *Hormones and Behavior*, 93, 193-202. Disponible a: <https://doi.org/10.1016/j.yhbeh.2017.01.006>
- ✍ Sánchez, Rubén (2022). *La prevención y las masculinidades antimachistas*. *Revista Ideas*, 59. Disponible a: <https://revistaidees.cat/es/la-prevencion-y-las-masculinidades-antimachistas/>
- ✍ Sethna, Vaheshta; Perry, Emily; Domoney, Jill; Iles, Jane; Psychojou, Lamprini; Rowbotham, Natasha E. i Ramchandani, Paul G. (2017). *Father-child interactions at 3 months and 24 months: contributions to children's cognitive development at 24 months*. *Infant Mental Health Journal*, 38(3), 378-390. Disponible a: <https://doi.org/10.1002/imhj.21642>

